

Stichting Cultureel Centrum "De Harmonie"
Postbus 323
8901 BC LEEUWARDEN

Jaarverslaggeving 2015

Inhoud

Jaarverslag	4
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2015	15
Staat van baten en lasten 2015	16
Algemene toelichting	18
Toelichting op de balans per 31 december 2015	20
Toelichting staat van baten en lasten over het jaar 2015	25
Overige gegevens	
Controleverklaring	31
Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015	33
Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015	33
Bijlagen	
Overzicht materiële vaste activa	
Overzicht investeringen over het jaar 2015	
Overzicht bezoekers over het jaar 2015	

Jaarverslag

Jaarverslag Stichting Cultureel Centrum de Harmonie 2015

Inleiding - Lucht en kansen

Er hangen grote kansen in de lucht voor De Harmonie. En: we hebben de mogelijkheden die kansen te grijpen.

Want samen met De Harmonie heeft de gemeente Leeuwarden geconstateerd dat het succesvol exploiteren van het grootste culturele centrum van Leeuwarden niet mogelijk is zonder adequate financiële ondersteuning door de gemeenschap. Daarom draagt Leeuwarden van 2015 tot en met 2017 extra bij aan het te krappe budget dat voorheen ter beschikking werd gesteld.

In het jaarverslag van 2014 constateerden we dat het culturele programma weer kon opkrabbelen naar het niveau dat past bij de ambities van de grootste stad van Friesland, bij de uitstraling van de provinciehoofdstad en bij de grootte van deze groeiende stad met nu 108.000 inwoners: Leeuwarden. De bijzondere stad die in 2018 de unieke titel 'European Capital of Culture' mag dragen. Een prachtig feit in de historie van de stad.

Als het gaat om de belangrijkste functie van Stadsschouwburg De Harmonie Leeuwarden, dan is dat zonder enige twijfel het presenteren van cultuur, van podiumkunsten in brede zin. En dat doet De Harmonie goed. We zijn de belangrijkste, meest bezochte culturele instelling in de stad, wij zijn hét culturele hart van Leeuwarden. Dat is geen opschepperij, dat is een feit. En dat het hart nu weer gezond klopt, is mede toe te schrijven aan de extra bijdrage die vanuit de Leeuwarder gemeenschap aan De Harmonie ter beschikking is gesteld.

De programmering bevindt zich weer op het grootstedelijk niveau waar ze hoort te zijn. En dat geldt voor kwaliteit, diversiteit én bezoekersaantallen. De Harmonie mag gezien worden. Als succesvol en innovatief theater met een alomvattend kwaliteitsaanbod voor een zeer divers publiek staan we, zeker ook in artistiek opzicht, in de landelijk top. En daar zijn we zijn trots op. We zijn trots op wat we cultureel bieden, trots op de nieuwe initiatieven die we (hebben kunnen) ontplooiën.

Jaarlijks bezoeken 110.000 mensen De Harmonie voor culturele activiteiten. Dat getal omvat niet alleen betalende bezoekers. Want binnen haar sociaal-culturele functie organiseert De Harmonie een waaier aan evenementen en activiteiten die doorgaans gratis aangeboden worden. Denk aan de maandelijkse lunchconcerten in de foyer (met steeds het maximaal mogelijke aantal van 300 bezoekers), de schoolvoorstellingen, de activiteiten in het kader van cultuureducatie waar vele scholieren aan deelnemen, de presentaties, cursussen en rondleidingen. Denk ook aan de koren die in De Harmonie repeteren. Aan de deelname van De Harmonie aan het UitFestival. Denk aan het Fries Straatfestival, waarvan De Harmonie de eindverantwoordelijk organisator is. Denk ook aan de samenwerking met Stenden Hogeschool in het kader van het nieuwe 'Welkom in de Wijk', dat we, ingezet als groeibriljant voor onze sociaal culturele functie, sinds 2015 organiseren onder de sociaal culturele noemer 'Stadshuis'. Waar Leeuwarden de binnenstad van Friesland is, is De Harmonie haar gastvrije stadshuis. Ook voor de vluchtelingen die in deze stad onderdak kregen. Zo'n vijfhonderd van hen bezochten in december 2015 een speciaal voor en door hen georganiseerde feestelijke middag en avond, waar ze een warm welkom ontvingen.

De derde pijler van De Harmonie is de commerciële bedrijfsvoering. De omzet in 2015 kwam weliswaar niet op het niveau van het uitzonderlijke jaar 2014, maar het was wel een druk jaar, zoals dit jaarverslag laat zien.

2015. Een jaar van kansen én mogelijkheden. Zo zagen we onze kans schoon toen na de zomer van 2015 het gasverdeelstation (in pandig geplaatst in De Harmonie) uit het gebouw werd gesloopt. Daarmee werd vernieuwing van de entree een mogelijkheid om het eerder verkeerstechnisch gesloten

karakter van De Harmonie aan te pakken: een grote kans voor Leeuwarden én voor De Harmonie. Bovendien werd zo ook de langgekoesterde wens voor een eigen café-restaurant een reële optie. Daarbij hielp uiteraard de benoeming van Leeuwarden tot Culturele Hoofdstad 2018 én de lang bestaande wens binnen de Leeuwarder gemeenschap een café met terras aan het water te bezitten.

Samenvattend: we zijn goed op weg en de horizon ziet er veelbelovend uit. De hoeveelheid werk blijft een grote uitdaging voor een (te) klein groep medewerkers. Maar die uitdaging gaan we – zoals dat eigen is aan De Harmonie – met grote passie aan.

1. Programmering

Opdracht

In de programmering van De Harmonie is de publieke opdracht van de gemeente Leeuwarden het eerste uitgangspunt:

- Het programmeren en distribueren van een gevarieerd aanbod van theater- en muziekvoorstellingen dat de positie van Leeuwarden als – culturele – hoofdstad van Fryslân ondersteunt.
- Het programma doet ertoe binnen de professionele podiumkunsten in Nederland en bedient een breed en gevarieerd publiek.
- Het programma past binnen de financiële kaders van de beschikking van de gemeente Leeuwarden.

We geven deze opdracht vorm door voorstellingen en uitvoeringen onder te verdelen in een aantal genres binnen de podiumkunsten. De vakkennis van de programmeur staat daarbij borg voor de best mogelijke inschatting van de populariteit, de professionaliteit en de kwaliteit van de artiest, de groep, het gezelschap en het impresariaat. Natuurlijk moet de programmeur ook de smaak van het publiek kunnen inschatten en weten wat er in de stad en regio speelt en leeft. Vanzelfsprekend is de programmeur bij het maken van keuzes ook afhankelijk van externe factoren. Denk daarbij aan de beschikbaarheid van de artiest en de financiële voorwaarden. Alle voorstellingen worden beoordeeld op hun complexiteit en conventie, zodat een juiste mix ontstaat.

Bij programmering is het altijd onzeker of een gezelschap dat een jaar eerder is geboekt, het verwachte resultaat oplevert – zowel in artistiek opzicht als qua publiekswaardering. Succes en aantrekkingskracht zijn moeilijk te voorspellen. Daarmee wisselen jaarlijks ook de bezoekersaantallen en recette.

Toneel

De Harmonie is er trots op alle negen BIS-gezelschappen in de schouwburg te verwelkomen en met name Toneelgroep Amsterdam, die verder in Friesland geen acte de présence geeft. Het seizoen 2015-2016 begon met een uitgebreide serie van Meeuw Jonge Theatermakers, die De Meeuw van Tsjechov speelde met zes jonge acteurs die ooit hun carrière startten bij Meeuw. Dit was een groot succes, zowel qua bezoekersaantallen als qua artistieke kwaliteit. Stukken als 'Ontdekking van de hemel' en 'Geluk' bleven behoorlijk achter op de begroting. Gelukkig was 'Een Sneeuw' met o.a. Anne Wil Blankers wel een succes. In de Bentacerazaal waren veel artistieke pareltjes te zien, waaronder 'Los' onder regie van Lucas de Man en 'Schijn' van Fahd Larhzaoui.

Muziek

Er zit groei in de hoek van de klassieke muziek. Er was een brede serie te beluisteren van het Noord Nederlands Orkest, maar ook een bijzondere kamermuziekserie met concerten van het Osiris Trio en Hannes Minnaar. Vrijwel uitverkocht was het afscheidsconcert van Emmy Verhey. Kort daarop reikte

zij de Fryske Emmy uit aan Femke IJlstra, tijdens het door De Harmonie georganiseerde Fries Toptalenten Concert. Tijdens dit concert wordt Friese muzikale talenten de kans geboden met een professioneel orkest op een groot podium te spelen. In 2017 krijgt dit concert een vervolg.

De gratis lunchconcerten op de laatste vrijdag van de vijf wintermaanden werden stevast bezocht door driehonderd bezoekers. Deze lunchconcerten hebben een grote sociale functie.

Op het gebied van de popmuziek waren Golden Earring, de Edwin Evers Band, Nick & Simon, Bløf en De Kast de grote publiekstrekkingen. De jazzliefhebbers konden kiezen uit een goede serie concerten, georganiseerd door Hothouse. Daarnaast is er sinds het seizoen 2014-2015 een serie op het gebied van folkmuziek en kwam er ruimte voor (mogelijk) aankomende publiekslevelingen als Tangarine en Lieve Bertha.

Cabaret

Alle cabaretvoorstellingen – van Acda en De Munnik (afscheidstour, twee keer), Veldhuis & Kemper, Brigitte Kaandorp, Herman van Veen (twee keer), Najib Amhali (vier keer), Jochem Myjer (drie keer), Bert Visscher (drie keer) Plien & Bianca (twee keer) en Claudia de Breij – werden gespeeld voor (nagenoeg) uitverkochte zalen. 2015 was een uitzonderlijk goed cabaretjaar! Opkomend in populariteit zijn Roué Verveer, Daniël Arends en Johan Goossens. In totaal bezochten bijna 30.000 mensen de cabaretvoorstellingen.

Opera

Ieder seizoen streven we ernaar drie opera's te brengen: één van Staatsopera Tatarstan (meer traditioneel), één van de Nederlandse Reisopera (uitstekende kwaliteit) en één van Opera Zuid (jong en gedurfd). Op die manier wordt gebouwd aan een loyaal en breed operapubliek. Omdat een seizoen niet gelijk is aan een kalenderjaar, pakte het voor 2015 iets anders uit en waren er twee titels van Tatarstan – 'Carmen' en 'Aïda' – en één van de NRO: 'Les Pêcheurs du Perles'. Alle drie de opera's werden door meer dan zevenhonderd liefhebbers bezocht. In totaal trokken de opera's dus meer dan dan 2.100 bezoekers: prachtige aantallen!

Dans

Het blijft bijzonder dat in De Harmonie het Nederlands Danstheater 1 op de planken staat. Wij koesteren deze band met het Nederlands Danstheater. Het Nederlands Danstheater 1 is alleen te zien in de grootste steden en we zijn er trots op dat Leeuwarden in dat rijtje thuishoort. Ieder seizoen programmeert De Harmonie één grote klassiekballetvoorstelling. Het liefst bieden we iets van het Nationale Ballet, maar ook het Ballet van de staatsopera van Tatarstan staat voor kwaliteit. In het kalenderjaar 2015 waren 'De Notenkraker' van Tatarstan en 'Giselle' van Het Nationale Ballet te zien. Verder was er aandacht voor Club Guy & Roni, Leine Roebana, Scapino en Conny Jansen danst.

Musicals

De Harmonie vormt met de twintig grootste regiotheaters van het land een overleg: de G20. Twee keer per jaar wordt samen met Stage Entertainment nagedacht over het musicalaanbod. In 2015 werd uitsluitend in de betreffende twintig theaters 'Grease' ten tonele gebracht. Dit leverde vijf nagenoeg volle zalen op. Ook succesvol was 'The Sound of Music', de musical voor de hele familie. Aanzienlijk minder succesvol waren de nieuwe musicals 'Onder de Groene Hemel' en 'Hartsvrienden'. Stage Entertainment investeert veel in landelijke promotiecampagnes en is een sterke marktleider. We zien het als taak om ook kleinere musicalproducenten in de benen te houden, omdat een alleenrecht voor Stage Entertainment niet wenselijk wordt geacht.

Overig

KleineZaalKaart

In het seizoen 2014-2015 is de KleineZaalKaart (KZK) geïntroduceerd. Deze kaart kost € 99,00 en is

bedoeld om de kleinschalige voorstellingen beter onder de aandacht te brengen. Mensen met een KZK mogen onbeperkt naar voorstellingen in de Bentacerazaal zolang er kaarten voorradig zijn. De bezettingsgraad in de Bentacerazaal is hierdoor fors gestegen. Juist de kleinschalige producties zijn vaak pareltjes. De commercie heeft nog niet toegeslagen. Als een artiest ontdekt is, kan hij of zij doorgroeien naar de middelgrote en later naar de grote zaal. De Harmonie vindt het belangrijk om op deze manier onbekend talent te helpen publiek te vinden.

Jeugd en Familie

Er werd in 2015 prachtig jeugdtheater gemaakt. Het Ro Theater was een hit met 'De Zere Neus' van Bergerac, net als de vier voorstellingen van 'Paniek in de Pakjesfabriek', een Leeuwardens feestje met kinderkoor en de 'echte' Sint. Het is goed dat De Harmonie investeert in gesubsidieerde gezelschappen als Maas theater en dans, Theater Sonnevank, Gnaffel, Tryater en Het Houten Huis.

Voor het eerst organiseerden we een Zzzzlaapfeestje: dertig kinderen bleven een nachtje slapen na een spannende speurtocht door het gebouw, een ervaring die kinderen niet meer vergeten. Jeugd- en familievoorstellingen zien we als een belangrijke investering.

Festivals en Projecten

Jaarlijks vinden er in De Harmonie veel festivals en projecten plaats, zoals het Kinderboekenweekfeest en het Peuterfestival. Daarnaast is er het Dichtersontbijt op Gedichtendag, in samenwerking met Friesland Pop organiseren we Freeze en House in Harmony (laatstgenoemd festival was met 2.500 bezoekers goed voor een uitverkocht huis). Op verzoek van de gemeente Leeuwarden organiseert De Harmonie sinds 2002 het FriesStraatFestival: een groot, meerdaags, gratis toegankelijk festival in het centrum van de stad, jaarlijks goed voor tienduizenden enthousiaste bezoekers. De Harmonie is verantwoordelijk voor de programmering, organisatie en financiële verantwoording van het festival.

2. Horeca & events

Hoewel de omzet in 2015 ruim een ton minder was dan in 2014, was het wel een heel druk jaar. Het omzetverschil is te verklaren door de twee extra eenmalige congressen (Gynaecologen en Museum) in 2014. Zonder soortgelijke grote extra evenementen is het moeilijk een omzet richting een miljoen te behalen. Maar ook zonder dergelijke klappers zaten we in 2015 zeker niet stil.

We hebben weer veel trouwe gasten ontvangen: Gemeente Leeuwarden, ABN, NFF, Stenden, LGC, het Leger des Heils. Heel blij zijn we met het Zorgfilmfestival, dat we nu ook tot onze vaste gasten mogen rekenen.

Stichting Wellzo bood een lunch met voorstellingbezoek aan ruim vijfhonderd mantelzorgers. Dit was zo'n succes dat er ook voor 2016 is geboekt. Een van onze meest trouwe gasten, Wetsus, organiseerde niet alleen het jaarlijkse congres in september, maar koos De Harmonie ook als locatie voor een extra congres in november.

De Harmonie als Stadshuis

De Harmonie wil er voor iedereen in Leeuwarden zijn. Dat gaat deels heel naturel: bewoners kiezen uit het brede, gevarieerde aanbod, wat een mooi gemêleerd publiek oplevert.

Toch zijn er mensen uit wijken of met een achtergrond die de weg naar De Harmonie niet weten of durven te vinden. Onder de noemer *Stadshuis* probeert De Harmonie daarin een positieve aanjager te zijn. Zo is de revu 'Mien Mooie Stad' ontstaan, met wel 150 medewerkers uit de 'Liwadder' gemeenschap. Een opzet die we koesteren en die we op passende wijze ondersteunen.

Vanuit hetzelfde idee werd in 2015 samen met Stenden, de opleiding Minor Care, en enkele betrokken inwoners van de Vrijheidswijk voor het eerst een zeer geslaagde presentatiemiddag door en voor de

bewoners van de Vrijheidswijk georganiseerd in De Harmonie. Een activiteit die de komende jaren zal worden herhaald.

Bijzonder was ook de ontvangst van alle vluchtelingen die verblijven in het WTC in december 2015. Met de Vrienden van De Harmonie werd een uitermate geslaagde, ongedwongen bijeenkomst georganiseerd in De Harmonie, waarbij samen met ongeveer vijfhonderd vluchtelingen een zeer gevarieerde maaltijd op tafel werd gezet. Het was een uitermate geslaagde avond. De Harmonie zal de contacten onderhouden en zich blijven committeren aan soortgelijke initiatieven voor deze nieuwe bewoners van de stad.

Na veel mooie kleine (lentebierenfestival, wijnevent etc.) en grote festivals (Freeze en House in Harmony), sloten we het jaar af met het bijzondere festival Cirque d'Harmonie.

In 2015 heeft Horeca en Events nadrukkelijk samenwerking gezocht met Marketing en Programmering. Gezocht én gevonden! Er is hard gewerkt aan de marketing van events, met o.a. een nieuwe zakelijke brochure en website. Verder kunnen we door betere interne samenwerking de culturele gast veel meer bieden. Dat maakt het niet alleen leuker voor de gast, maar ook voor de medewerkers van De Harmonie. Ondanks de hoge werkdruk kijken de medewerkers met veel plezier terug op 2015. De ingeslagen weg wordt in 2016 voortgezet. Op naar 2018!

3. Marketing

Hoog op de agenda van het marketingteam stond en staat de interne samenwerking met de andere teams, de externe profilering van de voorstellingen en de corporate profilering van De Harmonie als geheel. Het marketingteam heeft op basis van een marketingplan focus aangebracht in de profilering van belangrijke voorstellingen en events. Deze prioriteiten zijn ook terug te vinden in het wekelijkse overleg en het in- en verkoopoverleg met de programmeur, de afdeling Financiële Zaken en de directeur. Nog meer dan in het verleden stuurde de afdeling Marketing zo de promotie en communicatie in de gewenste richting. De stagiaires van de afdeling lanceerden daarbij 'Harmonieuws' als intern communicatiemiddel.

In het seizoen 2015-2016 heeft de afdeling Marketing gekozen voor het 'conceptueel werken'. Zo kreeg de seizoensbrochure een herkenbare nieuwe stijl, waarbij is gekozen voor vijf verschillende covers. De insteek hierbij was de belangrijkste doelgroepen van De Harmonie een eigen cover te bieden en zo de binding te vergroten. In aansluiting hierop is De Harmonie ook gestart met de 'Wij zijn eruit'-campagne en -campagnestijl.

Een belangrijke corporate innovatie is ook ontstaan met de lancering van het Gouden Toegift-concept. Met De Gouden Toegift legt De Harmonie meer de nadruk op de vele extra's en services die zij aan haar bezoekers geeft. Het speerpunt van De Harmonie, excellente gastvrijheid, komt hierin herkenbaar tot uitdrukking. Maar meer dan dat staat ook de sprong van voorstellingpromotie naar sfeerbeleving centraal. Waar we onze gasten in het verleden de extra's tussen neus en lippen lieten ervaren, brachten we dit in 2015 duidelijker in beeld.

Opvallend is de aanwezigheid van het Gouden Toegift-logo op de entreetickets en dan met name op de scheurstrook van het ticket. Met deze strook kunnen de gasten de extra's ontvangen. Deze extra's omvatten telkens iets anders: van een compleet 'after'-programma tot een kopje koffie met iets lekkers. Het Gouden Toegift-magazine (in print en digitaal) richt zich op de veelbezoeker van De Harmonie, de Vrienden, relaties, maar ook op de eerste koper. Om de krant de nodige impact te geven, heeft de afdeling Marketing een verspreidingsafpraak gemaakt met de Leeuwarder Courant. Hierdoor heeft het magazine een oplage van 80.000 stuks (70.000 abonnees van de krant en 10.000 relaties en Vrienden van De Harmonie). Het blad is informatief, inhoudelijk én leuk. Een prettig

leesbare wannahave die (ook online) aanzet tot het verhogen van de sales. Bij het verschijnen van het eerste exemplaar zag De Harmonie de verkoop stijgen met 750 kaarten, bij de tweede editie nam het aantal toe tot 2.500 kaarten. Daarbij draagt de krant duidelijk bij aan de herkenbaarheid van het merk De Harmonie.

JongHarmonie

Sinds 2015 zijn jeugd en jongeren (van 2 tot 21 jaar) gebundeld onder de naam JongHarmonie. Via een eigen actiesite, een jeugdkalender, een kwartaal-jeugdboekje en social media worden de jongeren regelmatig van informatie voorzien. Daarbij legt Marketing sinds 2015 meer de nadruk op het organiseren van iets extra's, oftewel: een Gouden Toegift rondom de voorstellingen. Voor de kleintjes tot 6 jaar bestaat die uit schminken en/of workshops. Voor de 7-plussers bestaat de toegift uit workshops en/of een kijkje achter de schermen van ons theater. Daarnaast worden er meerdere keren per seizoen festivals of feesten georganiseerd (het Kinderboekenbal, het Zzzzlaapfeestje, het Peuterfestival en het Sprookjesfestival).

Voor de jongeren lanceerde De Harmonie ook een eigen Facebookpagina en Instagramaccount. Deze accounts worden beheerd door theaterambassadeurs van De Harmonie (zie cultuureducatie). Daarnaast wordt de speciale Culture Card voor jongeren meer onder de aandacht gebracht via een nieuwe huisstijl, een campagne, nieuwsbrieven, directe verkoop en acties.

Cultuureducatie

De focus op randprogrammering en educatieve activiteiten bleef in 2015 ook van groot belang en groeit nog steeds. Net als bij het jeugdtheater vinden we de Gouden Toegift ook voor andere doelgroepen (jongeren, volwassenen en senioren) van belang. Deze toegift heeft regelmatig een educatief karakter: inleidingen, workshops, rondleidingen en dansvoorafjes (nieuw in 2015). De cursussen op klassiek gebied blijven bestaan en zijn aangevuld met thema-avonden op het gebied van klassieke toneelschrijvers. Het totaal aantal volwassen bezoeken in 2015 aan educatieve activiteiten, doorgaans gekoppeld aan specifieke voorstellingen, liep op tot 3.593 (meer dan verdubbeld t.o.v. 2013).

Kinderen tot 12 jaar kwamen in aanraking met theatereducatie door het Kunstmenu (ongeveer 2.000 leerlingen) en verschillende cursussen/workshops bij voorstellingen (277 kinderen). Voor jongeren en het voortgezet onderwijs (12+) organiseerde De Harmonie Art Trip Ljouwert (900 leerlingen), rondleidingen, schoolvoorstellingen (450 leerlingen) en workshops, naast haar reguliere jongerenaanbod. Jaarlijks wordt het aanbod gepresenteerd aan docenten.

De theaterambassadeurs worden steeds meer een vaste groep jongeren, die regelmatig bijeenkomen en De Harmonie onder de aandacht brengen op school en in hun eigen omgeving.

Customer Relation Management

In 2015 is door de afdeling Marketing een start gemaakt met het inzetten en effectiever maken van CRM binnen de marketingtools. De Harmonie wil meer zicht krijgen op de profielen van haar bezoekers en hen zo beter van dienst zijn en de sales bevorderen. Hiertoe is een CRM-plan gemaakt waarin de stand van zaken tot op dat moment in beeld zijn gebracht en de kansen en bedreigingen zijn besproken.

Naast een betere informatievoorziening richting de Vrienden van de Harmonie zet Marketing ook in op sales via de relaties (sponsoren en partnerorganisaties) en veelbezoekers. Het streven daarbij is om tot een loyaliteitsprogramma te komen waarbij de veelbezoeker, afhankelijk van de status (van blanco tot platina) gebruik kan maken van voordelen en services.

Digitaal versus print

In 2015 is uit onderzoek van de afdeling Marketing gebleken dat de ontvangers de nieuwsbrieven van De Harmonie weten te waarderen. De gecombineerde inzet van printmedia (magazines, advertenties,

postercampagnes, free publicity) en digitale media blijkt van cruciaal belang voor het slagen van een promotiecampagne. Daarbij ziet Marketing dat de aankoop van kaarten steeds meer een lastminute-beslissing is geworden, waarop ook steeds meer moet worden ingezet.

Trots is Marketing op de mooie, geïntegreerde en eigen campagne rondom Cirque d'Harmonie, waarbij online middelen zoals een actiesite, nieuwsbrieven en filmpjes ondersteuning kregen van een commercial, advertenties via ledschermen in de stad, een pop-upstore en vlaggen door heel Leeuwarden. Niet alleen is hiermee het – jaarlijkse – festival goed van start gegaan, ook De Harmonie zelf kreeg door de campagne een belangrijke corporate impuls.

Social Media

De Harmonie heeft in 2015 een duidelijke sprong gemaakt van passief aanwezig zijn op de verschillende social media naar een actieve en herkenbare profilering. Facebook, YouTube en Twitter kregen hierbij voorrang, LinkedIn en Instagram, maar ook WhatsApp zullen volgen. De afdeling Marketing zorgt nu dagelijks voor nieuws op social media via eigen filmpjes van en rondom voorstellingen en events, maar maakt ook gebruik van het aan ons aangeboden materiaal. Het streven daarbij is de promotie zodanig te laten zijn dat deze herkenbaar van De Harmonie is, en niet alleen zender-, maar ook ontvangersgericht. De Harmonie heeft nu een kleine 10.000 vrienden via Facebook en ruim 7.000 volgers op Twitter. Hiermee is De Harmonie, na Amsterdam, het theater met de meeste online volgers in Nederland.

Publieksservice

In 2015 heeft de balieafdeling vanuit een van de speerpunten van De Harmonie, servicegerichtheid, een nieuwe naam gekregen: Publieksservice.

De afdeling wil zich op de toekomst voorbereiden en inzetten op een nog bredere serviceverlening. Om dit te bereiken, heeft het team een cursus outbound bellen gevolgd. Hiermee kan De Harmonie ook telefonisch de serviceverlening verder verhogen.

4. Techniek en Facilitair

Sharepoint

De langgekoesterde wens om (technische) informatie op één plaats op te slaan via een centrale online omgeving, krijgt langzaam vorm. Het digitale technische archief is nu toegankelijk voor mensen die zich waar ook ter wereld hebben aangemeld. Dit bespaart veel werk, omdat externe partijen nu zelf rechtstreeks online hun informatie kunnen opvragen. Ook technische projecten worden hier opgeslagen, zodat de werkgroepen altijd actuele informatie ter beschikking hebben. Deze nieuwe werkmethode is een uitdagend project voor de toekomst.

Facilitair

De relatie met de gemeente Leeuwarden wordt sterker en heeft ertoe geleid dat De Harmonie nu een volle stem heeft in projecten waarvan de gemeente opdrachtgever is. Sterker nog, er wordt een beroep gedaan op de knowhow binnen De Harmonie om projecten en werkzaamheden beter aan te sluiten bij de wensen van de gebruiker.

Grote projecten vanuit de gemeente, zoals het vervangen van alle armaturen in het gebouw en/of de ontruimingsinstallatie, worden nu in volledige samenwerking met De Harmonie in gang gezet. De invoering van een voor externe partijen verplichtend document 'Werken in (De) Harmonie', waarin de kaders van de werkzaamheden worden aangegeven, heeft hier sterk aan bijgedragen.

Na drie jaar heeft de afdeling Gebouwenbeheer van De Harmonie de klachtenafhandeling verder kunnen optimaliseren, waardoor er meer tijd beschikbaar is voor preventief onderhoud en betere voorbereiding van projecten.

Er zijn in 2015 een aantal zaken gerealiseerd, zoals een aanpassing van de kantoren op de derde verdieping en de revitalisatie van de artiestenfoyer.

Theatertechniek

De Harmonie heeft nu zelf het contractbeheer gekregen voor het onderhoud van de trekkenwand. Deze verantwoordelijkheid lag voorheen bij de gemeente. Gezamenlijke onderhandeling resulteerde in een goed onderhoudscontract tegen een betere prijs. De vervangingsplicht is bij de gemeente gebleven.

Door de toename van (jonge) freelancekrachten binnen de technische ploeg staat de stabiele factor van de vaste oudere kern onder druk. De verhouding heeft een kritisch niveau bereikt. Dit heeft ertoe geleid dat de personeelsstructuur van de technische dienst opnieuw tegen het licht is gehouden. De verwachting is dat hierin medio 2016 stappen kunnen worden gezet. Het wegvallen van de VAR-verklaring wordt daarbij ook meegenomen.

MeerjarenOnderhoudsPlan (MOP)

Na een intensieve periode van onderzoek en herstructurering van de MOP zal De Harmonie medio 2016 een duidelijk beeld kunnen scheppen van de verwachte uitgaven met betrekking tot het onderhoud en vervanging van het gebouw en bijbehorende inventaris voor de komende jaren. De Harmonie moet in 2018 de afspraken van haar deel van de onderhoudsplicht met de gemeente herzien en is daarom vroegtijdig met de voorbereiding hiervan begonnen. Er bestaan nog steeds een aantal knelpunten in de uitvoering van de afspraken van 1999, die nu stuk voor stuk worden bekeken en opnieuw worden gewogen. De gegevens van de MOP zijn nu via een database op elk moment oproepbaar, wat meer mogelijkheden geeft tot tijdige sturing van projecten. Deze ontwikkeling moet uiteindelijk opleveren dat we in 2016 een duidelijk vijfjarig investeringsplan kunnen presenteren.

Algemeen:

De personele sessies met betrekking tot het beleidsplan hebben er mede toe geleid dat er mooie initiatieven tot stand zijn gekomen binnen de MOP om meer projectmatig te denken dan alleen op afdelingsniveau. Het eerder genoemde centrale online platform is hier een mooi voorbeeld van.

Theatertechniek, Facilitair en ICT Hardware zijn steeds sterker met elkaar verweven en kunnen niet meer zonder elkaar. Dit betekent ook dat de noodzaak tot samenwerking en begrip binnen Techniek en met andere afdelingen steeds meer aandacht zal vragen. Op de interne dienstverlening zal in de toekomst de nadruk worden gelegd.

5. Personeel & organisatie

Per 1 maart 2015 heeft De Harmonie – na een zesjarig dienstverband - afscheid genomen van het hoofd Marketing & Publiciteit. Voor haar is een opvolger gevonden. Verder kwamen binnen de afdeling Marketing & Publiciteit in december 2015 twee nieuwe parttimemedewerkers het team versterken. Zij volgden een medewerkster op die na acht jaar afscheid nam van De Harmonie.

Binnen Theatertechniek zijn en worden we geconfronteerd met vele ontwikkelingen. Niet alleen op technisch vlak, maar ook inhoudelijk. De vele mogelijkheden van moderne technieken zijn gemeengoed geworden. De technische informatie wordt nu volledig digitaal op de toneelvloer aangeleverd. Communicatie via WhatsApp en andere communicatiekanalen neemt in een razend tempo toe. Deze veranderende werkwijze heeft grote invloed op het team. We constateren vele

voordelen, maar ook dat sommige werknemers moeite hebben met het bijhouden van alle ontwikkelingen.

6. Financiën

Algemeen

Het is gelukt om in 2015 het aantal bezoekers weer te laten stijgen ten opzichte van 2014. Bijna 90.000 betalende bezoekers hebben de weg naar De Harmonie weten te vinden. Dat zijn er bijna 17.000 meer dan in 2014 en 2013. Dit is onder andere gerealiseerd door het programma breder neer te zetten, met meer kwaliteit en meer voorstellingen.

Het programma van 2015 heeft De Harmonie gebracht tot de nationale top-20 van schouwburgen. Dat we dit als stadsschouwburg in de provinciale hoofdstad konden realiseren, is nauw gerelateerd aan de extra financiering van € 300.000,- van de gemeente Leeuwarden.

De beëindiging van deze extra bijdrage per 2018 zal zeker consequenties hebben voor de huidige toppositie.

Resultaten 2015

Het exploitatieresultaat over 2015 bedraagt € 198.000,- positief. Vergeleken met 2014, met een positief resultaat van € 154.000,-, is dat een mooie verbetering van € 44.000,-. Dit resultaat is enigszins vertekend door de incidentele meevaller in de post 'overige baten' van circa € 85.000,-.

De dotatie aan egaliseringsreserve is in 2015 ten opzichte van 2014 toegenomen met ongeveer € 62.000,-. Het resterende saldo van € 4.007,- is toegevoegd aan de algemene reserves.

De jaarrekening is opgesteld na onderstaande voorgestelde resultaatbestemming:

•	Exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	+ € 198.249,-
•	Dotatie aan egaliseringsreserve via resultaatbestemming	- € 188.773,-
•	Toevoeging aan algemene reserves	- € 4.007,-

Eigen vermogen/solvabiliteit/liquiditeit:

In de jaarrekening 2015 is het resultaat van € 4.007,- conform voorstel toegevoegd aan de algemene reserves, zodat de algemene reserve eind 2015 € 45.916,- bedroeg.

In het verlengde van deze lichte toename van het eigen vermogen is de solvabiliteit – op basis van € 3.023.954,- balanstotaal – licht gestegen, van 1,4% eind 2014 naar 1,5% eind 2015. De Harmonie blijft daarmee dus zo goed als volledig met vreemd vermogen gefinancierd en is daarmee in grote mate afhankelijk van haar schuldeisers. Bij een normale bedrijfsvoering is, om aan de financiële verplichtingen aan de verschaffers van vreemd vermogen te kunnen voldoen, een solvabiliteit van minstens 30% wenselijk.

De liquiditeitspositie is in 2015 enigszins toegenomen (quick ratio* 1,33) ten opzichte van 2014 (quick ratio 1,16).

**De quick ratio is een indicator van de mate waarin de kortlopende verplichtingen kunnen worden gedekt respectievelijk terugbetaald uit de liquide middelen en kortlopende vorderingen. Als vuistregel wordt voor dit kengetal meestal 1 gehanteerd.*

Baten en lasten

Baten:

In het verslagjaar was de overall opbrengst € 2.205.000,-. Dat is € 115.000,- (14,8%) minder dan in 2014, toen de opbrengst € 2.320.000,- was. Deze daling bestaat uit toenemende resultaten uit voorstellingen (€ 64.000,- = +78%), een vermindering van de horecabijdrage en zaalhuur met respectievelijk -€ 113.000 (-63%) en -€ 89.000 (-22%) en de verhoging van de gemeentelijke exploitatiesubsidie (€ 23.000,-).

Het resultaat uit voorstellingen van de recette (inclusief theater- en administratiekosten) lag met € 146.000,- boven de recette van 2014 (€ 82.000,-). De inkoopkosten daalden in verhouding meer dan de omzet. De marge voor 2015 (nettomarge/omzet) bedraagt 7,5%, tegen 5,3% in 2014. In de begroting 2015 werd nog rekening gehouden met een resultaat uit voorstellingen van € 119.000,-.

Het aantal bezoekers voor de reguliere voorstellingen steeg sterk, naar 89.261 in 2015, tegenover 73.036 in 2014. Ook het aantal voorstellingen nam in 2015 toe, naar 305 voorstellingen, een stijging van 43 voorstellingen ten opzichte van 2014 (262).

Lasten:

De totale lasten in 2015 bedroegen € 2.007.000,-. De lasten zijn in het verslagjaar met € 159.000,- sterk gedaald ten opzichte van 2014.

Dit werd met name veroorzaakt door een meevaller van de afschrijvingskosten in de post 'huisvesting en inventarissen' van € 62.000,-, vermindering van de uitgaven in verkoop- en promotielasten van € 25.000,- en meerdere incidentele meevallers in de post 'overige baten en lasten' van € 86.000,- (o.a. afboeking crediteuren van € 28.000,- en inkomsten van eerder afgeboekte bijdragen van ca. € 60.000,-).

7. Bestuur

In 2015 is Koos Terpstra tot het bestuur toegetreden. De heer Terpstra heeft een artistieke achtergrond, hij is schrijver en toneelregisseur. Verder was hij artistiek leider bij diverse gezelschappen. Het bestuur is blij met zijn toetreding.

Het bestuur bestaat per 31 december 2015 uit de volgende leden:

De heer S. Jansen, voorzitter

De heer M. Perquin, penningmeester

Mevrouw M. Miltenburg, bestuurslid

De heer J. Zeinstra, bestuurslid

De heer M. de Jong, bestuurslid

De heer K. Terpstra, bestuurslid

Namens het bestuur van de Stichting Cultureel Centrum De Harmonie,

S. Jansen, voorzitter

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2015	31-12-2014
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa	[1]	621.153,00	699.369
<u>Viottende activa</u>			
Vorraden		27.650,00	28.750
Vorderingen			
Handelsdebiteuren	[2]	122.734	142.469
Rekening-courant gemeente Leeuwarden		0	173.202
Nog te ontvangen gemeentelijke subsidies	[3]	0	136.661
Belastingen en premies Sociale verzekeringen	[4]	90.391	51.254
Overige vorderingen	[5]	166.702	62.380
Overlopende activa	[6]	107.444	249.101
		487.271,00	815.067
Liquide middelen	[7]	1.887.880,00	1.429.752
		3.023.954,00	2.972.938

PASSIVA		31-12-2015	31-12-2014
		€	€
<u>Eigen vermogen</u>	[8]		
Stichtingskapitaal		45	45
Algemene reserve		45.916	41.909
Onverdeeld resultaat boekjaar		0	0
		45.961,00	41.954
<u>Egalisatiereserves</u>	[9]		
Extra afschrijvingen		634.825	523.531
Rente		491.660	414.181
		1.126.485,00	937.712
<u>Voorzieningen</u>	[10]		
Voorziening jubileumuitkeringen		55.000,00	58.000
<u>Kortlopende schulden</u>			
Crediteuren		519.717	398.320
Rekening-courant gemeente Leeuwarden		0	0
Belastingen en premies Sociale verzekeringen	[11]	57.044	54.633
Overige schulden en overlopende passiva	[12]	1.219.747	1.482.319
		1.796.508,00	1.935.272
		3.023.954,00	2.972.938

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

		<u>Realisatie 2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>Realisatie 2014</u>
		€	€	€
Baten				
Voorstellingen	[13]			
Omzet voorstellingen		1.941.715	1.665.000	1.562.376
Kosten voorstellingen		<u>1.795.347</u>	<u>1.546.000</u>	<u>1.480.085</u>
		146.368	119.000	82.291
Horeca	[14]			
Omzet horeca		905.998	935.000	1.023.768
Directe kosten horeca		290.577	318.000	312.502
Personeelskosten horeca		<u>549.254</u>	<u>449.000</u>	<u>532.067</u>
		66.167	168.000	179.199
Huren	[15]			
Omzet huren		323.703	356.500	455.638
Kosten huren		<u>10.155</u>	<u>38.500</u>	<u>52.831</u>
		313.548	318.000	402.807
Saldo uit doelstellingen		526.083	605.000	664.297
Subsidiebatens				
Gemeentelijke exploitatiesubsidie		1.679.177	1.692.000	1.656.301
Fonds podiumkunsten		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
		1.679.177	1.692.000	1.656.301
SOM DER BATEN		2.205.260	2.297.000	2.320.598
Lasten				
Personeelslasten	[16]	1.560.812	1.572.000	1.543.821
Huisvesting & inventarissen	[17]			
Afschrijvingen		174.013	423.000	236.368
Onderhoud		414.446	278.000	399.476
Huur gebouw		927.332	932.800	919.061
Overige huisvestingskosten		<u>338.837</u>	<u>367.200</u>	<u>330.339</u>
		1.854.628	2.001.000	1.885.244
Af: Ontvangen doelsubsidies		<u>-1.667.056</u>	<u>-1.660.000</u>	<u>-1.651.459</u>
		187.572	341.000	233.785
Beheer & administratielasten	[18]	151.970	165.000	153.229
Verkoop & promotielasten	[19]	195.538	200.000	219.055
Overige baten & lasten	[20]	-73.257	0	13.825
Rentebaten & -lasten				
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		-10.155	-3.000	-104
Rentelasten en soortgelijke lasten		<u>0</u>	<u>22.000</u>	<u>2.794</u>
		-10.155	19.000	2.690
SOM DER LASTEN		2.012.480	2.297.000	2.166.405
Exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		192.780	0	154.193
Dotatie aan egaliseringsreserve	[21]	-188.773	0	-126.222
Toevoeging aan de algemene reserves		-4.007	0	-27.971
Onttrekking aan bestemmingsreserves		0	0	0
Aanvullende gemeentelijke bijdrage in het exploitatieresultaat	[22]	0	0	0
Exploitatieresultaat		0	0	0

	Realisatie 2015	Realisatie 2014
	€	€
RESULTAATBESTEMMING		
Toevoeging aan bestemmingsreserves ID-banen	0	0
Toevoeging aan bestemmingsreserves Risicofonds	0	0
Dotatie aan egaliseringsreserve	188.773	126.222
Toevoeging aan de algemene reserve	4.007	27.971
	<u>192.780</u>	<u>154.193</u>
Onttrekking aan bestemmingsreserves ID-banen	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserves Risicofonds	0	0
Aanvullende gemeentelijke bijdrage in exploitatieresultaat	0	0
Onttrekking aan de algemene reserve	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Nog te verdelen resultaat	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>192.780</u>	<u>154.193</u>

ALGEMENE TOELICHTING

De doelstelling van Stichting Cultureel Centrum "De Harmonie" is het bevorderen van het culturele leven in Leeuwarden en de exploitatie van Stadsschouwburg De Harmonie, mede gelet op de functie van de stad als hoofdstad van Fryslân.

Het eigendom van Stadsschouwburg De Harmonie is in handen van de gemeente. Stichting Cultureel Centrum "De Harmonie" is huurder van het gebouw.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

In de jaarrekening van de stichting zijn tevens de cijfers verwerkt van Ruiterskwartier B.V. Vanwege het beperkte financiële belang van deze B.V. en vanwege het beperkte inzicht wat dit met zich mee zou brengen, is er voor gekozen om niet apart een enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening op te nemen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen, eventuele investeringsbijdragen en eventuele beschikkingen over reserves. Op de activa wordt lineair afgeschreven. Deze afschrijving is gebaseerd op de economische levensduur. De afschrijvingspercentages zijn vermeld in de staat van activa. Afschrijving vindt voor het eerst plaats in het jaar van aanschaf, over de duur van een half jaar.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Eigen Vermogen

Ongedekte tekorten komen ten laste van het eigen vermogen. Ingeval het eigen vermogen ontoereikend is voor de aanzuivering van de tekorten zal verrekening zo mogelijk plaats vinden door inhaal in de exploitaties van de navolgende jaren of wordt het tekort door de Gemeente Leeuwarden voor haar rekening genomen, middels aanvullende subsidie.

Voorzieningen

Algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving rechtvaardigen het vormen van voorzieningen voor:

- kosten die nog in een volgend boekjaar gemaakt zullen worden en hun oorsprong vinden in het boekjaar of in voorgaande boekjaren;
- De voorziening jubileumkosten is gevormd om de kosten van toekomstige ambtsjubilea te kunnen voldoen. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, rekening houdend met de verwachte vertrekkansen en verwachte salarisstijgingen.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Baten

De netto-omzet betreft de opbrengst van de in het verslagjaar aan derden geleverde goederen en diensten na aftrek van kortingen en omzetbelasting.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Rentebaten en -lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

1. Materiële vaste activa

	2015	2014
Boekwaarde per 1 januari 2015	699.369	858.263
Investerings	95.797	77.474
Afschrijvingen	-174.013	-236.368
Boekwaarde per 31 december 2015	621.153	699.369

Voor een specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.
In bijlage 2 is een specificatie van de investeringen lopend boekjaar opgenomen.

2. Handelsdebiteuren

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht (2014: nihil).

3. Nog te ontvangen gemeentelijke subsidies

	2015	2014
Aanvulling tekort 2013	-	136.661
	-	136.661

Aanvulling is in januari 2015 ontvangen van de gemeente.

4. Belastingen en premies Sociale verzekeringen

	2015	2014
Omzetbelasting over 2015 respectievelijk 2014	90.391	51.254
	90.391	51.254

5. Overige vorderingen

	2015	2014
Diverse voorschotten	166.702	62.380
Vorderingen Fietsenplan	-	-
	166.702	62.380

6. Overlopende activa

	2015	2014
Depot TNT Post	8.935	8.935
Nog te ontvangen	6.059	-
Nog te ontvangen rente	9.255	-
Nog te ontvangen loonkostensubsidie	-	7.628
Nog door te berekenen kosten	3.065	9.198
Nog te ontvangen subsidies en bijdragen	33.500	-
Voorstellingen en projecten e.d.	-	11.250
Nog te ontvangen restitutie energiebelasting	15.000	12.750
Nog te verrekenen Fries Straat Festival	31.629	199.340
	107.444	249.101

7. Liquide Middelen

	2015	2014
Kas	14.234	27.133
Bank	184.590	189.116
ING Bank	89.057	143.278
Spaarrekeningen	1.600.000	1.070.226
	<u>1.887.880</u>	<u>1.429.752</u>

De liquide middelen bestaan uit vooruitontvangen opbrengsten van verkochte kaarten en abonnementen over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2016, voor een bedrag van circa € 800.000.

Om incidentele liquiditeitstekorten op te kunnen vangen is er een kredietfaciliteit op de rekening-courant ("roodstand") met Rabobank (voorheen Friesland Bank) overeengekomen van maximaal € 150.000.

De debetrente is gelijk aan de RaboBank Basisrente vermeerderd met 2%, echter met een minimum van 4%.

8. Eigen vermogen

	2015	2014
Stichtingskapitaal	<u>45</u>	<u>45</u>

	2015	2014
	€	€
Bestemmingsreserve ID-banen		
Stand per 1 januari	-	-
Bij: dotaties	-	-
Af: onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Jaarlijks werden de voor de voormalige iD-banen ontvangen subsidiebedragen aan de bestemmingsreserve toegevoegd. De loonkosten van de betrokken medewerkers werden aan de bestemmingsreserve onttrokken. Nu de regeling voor nieuwe gevallen is beëindigd en de laatste iD-werknemer begin 2013 is vertrokken is ook de bestemmingsreserve afgebouwd. In de resultaatbestemming voor 2012 is reeds een bedrag van € 47.371 onttrokken aan de reserve en in 2013 is (conform de begroting) het restant ad € 49.000 van de reserve benut voor de dekking van het exploitatietekort over 2013.

	2015	2014
	€	€
Bestemmingsreserve risicofonds		
Stand per 1 januari	-	-
Bij: dotaties	-	-
Af: onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

De bestemmingsreserve risicofonds is gevormd om nadelige effecten als gevolg van calamiteiten en/of onvoorziene omstandigheden of tegenvallende verkopen met betrekking tot de reguliere voorstellingen op te kunnen vangen. In de resultaatbestemming voor 2012 is reeds een bedrag van € 122.378 onttrokken aan het risicofonds, deze onttrekking is in 2013 verwerkt. In 2013 is (conform de begroting) het restant ad € 23.000 van de reserve benut voor de dekking van het exploitatietekort over 2013.

Algemene reserve

	2015	2014
	€	€
Stand per 1 januari	41.909	41.909
Bij: dotaties	4.007	-
Af: onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december	<u>45.916</u>	<u>41.909</u>

9. Egalisatiereserves

	2015	2014
	€	€
Egalisatiereserve extra afschrijvingen	634.825	523.531
Egalisatiereserve rente	491.660	414.181
	<u>1.126.485</u>	<u>937.712</u>

Egalisatiereserve extra afschrijvingen

	2015	2014
	€	€
Stand per 1 januari	523.531	459.649
Bij: dotaties	111.294	63.882
Af: onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december	<u>634.825</u>	<u>523.531</u>

Egalisatiereserve rente

	2015	2014
	€	€
Stand per 1 januari	414.181	351.841
Bij: dotaties	77.479	62.340
Af: onttrekkingen	-	-
Stand per 31 december	<u>491.660</u>	<u>414.181</u>

Met ingang van 2001 worden de gemiddelde rente- en afschrijvingskosten, berekend over een periode van 20 jaar en gebaseerd op de "Rapportage Uitkomsten Onderhandelingen Bestuur Cultureel Centrum De Harmonie-Gemeente Leeuwarden", door de gemeente aan De Harmonie vergoed. Conform dit onderhandelingsresultaat dient het verschil tussen de vergoeding en de werkelijke kosten te worden gedoteerd aan de egalisatiereserves. Indien de werkelijke kosten in enig jaar hoger zijn dan de ontvangen vergoeding, dient het verschil ten laste van de reserves te worden gebracht.

De totale investeringen in inventaris die in de Rapportage Meerjarenonderhoud (d.d. 30 juli 1999) van Ingenieursbureau Oranjewoud zijn opgenomen over de periode 1999 tot en met 2018 bedragen € 6.465.000 (zie pagina 12 van het rapport van PriceWaterhouseCoopers d.d. 8 maart 2000). Hiertegenover staat een vergoeding door de Gemeente Leeuwarden van € 5.393.000 (zie pagina 14). De vergoeding van de Gemeente Leeuwarden is daarmee voor een bedrag van € 1.072.000 te laag vastgesteld. Het verschil wordt veroorzaakt doordat de vergoeding van de Gemeente Leeuwarden gebaseerd is op de jaarlijkse afschrijvingen. Op basis van het rapport van PriceWaterhouseCoopers bedraagt de restant boekwaarde van de activa per ultimo 2018 € 1.072.000; de restant boekwaarde is niet in de bijdrage van de Gemeente Leeuwarden opgenomen.

10. Voorzieningen

	2015	2014
	€	€
Voorziening kosten jubilea	55.000	58.000
Voorziening kosten jubilea		
Stand per 1 januari	58.000	58.000
dotaties	5.000	3.775
onttrekkingen/vrijval	-8.000	-3.775
Stand per 31 december	55.000	58.000

De voorziening jubileumkosten is gevormd om de kosten van toekomstige ambtsjubilea te kunnen voldoen. Op basis van het actuele personeelsbestand en gezien het gemiddelde aantal dienstjaren van het aanwezige personeel staat tegenover de onttrekking van 2015 ad € 8.000 een dotatie van € 5.000 waardoor per saldo over het boekjaar op de voorziening een vrijval van € 3.000 is geboekt.

11. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2015	2014
	€	€
Loonheffing	52.395	49.066
Pensioenpremies	4.649	5.567
	57.044	54.633

12. Overige schulden en overlopende passiva

	2015	2014
	€	€
Vooruit ontvangen recette e.d.	839.501	1.052.234
Theater- en tegoedbonnen e.d.	26.227	51.407
Nog te betalen voorstellingen e.d.	73.060	79.816
Nog te betalen vakantietoeslag en meeruren	132.000	126.000
Vooruit ontvangen opbrengsten	49	13.134
Diverse voorschotten	24.892	54.857
Overige nog te betalen kosten	124.016	131.731
Stand per 31 december	1.219.746	1.509.180

De post overlopende passiva bestaat met name uit reeds ontvangen opbrengsten van verkochte kaarten en abonnementen over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2016; de prestatie hiervoor wordt in 2016 geleverd aan de abonneenthouders en bezitters van theaterbonnen en tegoedbonnen.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huurverplichting

Met ingang van 1 januari 2001 is een huurovereenkomst met de Gemeente Leeuwarden aangegaan. De huurovereenkomst is met ingang van 1 januari 2006 voor onbepaalde tijd verlengd. De jaarlijkse huursom, over 2015 groot € 927.332 (excl. BTW), wordt jaarlijks aangepast op basis van het prijsindexcijfer 2006=100, alle huishoudens.

Overige verplichtingen

De schoonmaakwerkzaamheden zijn uitbesteed. Hiertoe is per 01-01-1994 een contract voor onbepaalde tijd met Nivo Noord B.V. gesloten. De opzegtermijn is 3 maanden. De kosten, die jaarlijks opnieuw worden vastgesteld, bedroegen voor 2015 circa € 160.000.

Garantiesommen ed

Ultimo 2015 had De Harmonie voor de voorstellingen van het voorjaar 2016 uit hoofde van garantiesommen ed een verplichting van circa € 625.000 (ultimo 2014: € 650.000).

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Als gevolg van het niet (volledig) kunnen voldoen aan de vergunningseisen van de Gemeente Leeuwarden zijn in 1998 een aantal geluidswerende maatregelen getroffen. Deze zijn niet afdoende gebleken. De gemeente verleent nu per jaar een beperkt aantal ontheffingen. Indien dit aantal in enig jaar niet voldoende blijkt te zijn, moet rekening worden gehouden met additionele kosten en/of te derven inkomsten omdat activiteiten geen doorgang kunnen vinden.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

13. Voorstellingen

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Omzet voorstellingen	1.941.715	1.665.000	1.562.376
Kosten voorstellingen	-1.795.347	-1.546.000	-1.480.085
	<u>146.368</u>	<u>119.000</u>	<u>82.291</u>

Omzet voorstellingen

Recette	1.695.290		1.358.275
Overige bijdragen voorstellingen	25.775		13.099
Bijkomende opbrengsten	15.993		23.911
Administratiekosten tickets	51.956		38.473
Theaterkosten	152.701		128.618
	<u>1.941.715</u>	<u>1.665.000</u>	<u>1.562.376</u>

De gerealiseerde recette, totaal € 1.695.290, is 1,8% hoger dan was begroot (€ 1.665.000).

Het aantal reguliere voorstellingen steeg van 262 naar 305, een stijging van 16,4%. Het bijbehorende bezoekersaantal steeg eveneens met circa 16.000, van 73.036 tot 89.261 (22,2%), met een forse stijging van de recette met € 337.015, ofwel 24,8%. Het gemiddelde aantal bezoekers per voorstelling kwam uit op 293, tegen 279 in 2014. De netto recette per voorstelling bedroeg gemiddeld € 5.558, in 2014 was dit € 5.184 (2013: € 5.391).

Kosten voorstellingen

Uitkoopsummen e.d.	1.658.601	1.478.000	1.402.000
Bijkomende kosten	66.789	43.000	36.665
Kosten festivals en projecten	69.957	25.000	41.420
	<u>1.795.347</u>	<u>1.546.000</u>	<u>1.480.085</u>

De directe kosten (uitkoopsummen, partagedelen e.d.) lieten t.o.v. 2014 een stijging van 18,3% zien. Deze stijging is minder dan de eerder genoemde stijging van de recette met als gevolg een afname van het negatief resultaat op voorstellingen (dit is nog exclusief Theaterkosten) in 2015 ten opzichte van 2014, respectievelijk € 6.333 negatief en € 46.327 eveneens negatief.

In de Bijkomende kosten zijn o.a. begrepen de kosten van de seizoensopening, auteursrechten, reis- en verblijfkosten van artiesten, kosten van inleidingen, huur, bloemen, entreekaarten en dergelijke.

Het volgende overzicht toont de resultaten van de laatste drie jaren:

	2015	2014	2013
Totaal reguliere voorstellingen			
Aantal voorstellingen	305	262	258
Aantal bezoekers	89.261	73.036	72.157
Netto recette	1.695.290	1.358.275	1.390.767
Theaterkosten	152.701	128.618	140.187
Totaal omzet voorstellingen	1.847.992	1.486.893	1.530.954
Uitkoopsummen, partages	1.658.601	1.402.000	1.425.257
Resultaat	189.390	84.894	105.696
Nationale Tour			
Titel	Geen voorstelling	Geen voorstelling	Geen voorstelling
Aantal voorstellingen	- 0,0%	- 0,0%	- 0,0%
Aantal bezoekers	- 0,0%	- 0,0%	- 0,0%
Netto recette	- 0,0%	- 0,0%	- 0,0%
Theaterkosten	- 0,0%	- 0,0%	- 0,0%
Uitkoopsummen, partages	- 0,0%	- 0,0%	- 0,0%
Resultaat	- 0,0%	- 0,0%	- 0,0%

14. Horeca

	Realisatie 2015 €	Begroting 2015 €	Realisatie 2014 €
Omzet horeca	905.998	935.000	1.023.768
Directe kosten horeca	-290.577	-318.000	-312.502
Personeelskosten horeca	-549.254	-449.000	-532.067
	66.167	168.000	179.199

Na een topjaar in 2014 is de horecaomzet over 2015 net boven € 0,9 miljoen uitgekomen, met een daling van € 1.023.768 in 2014 naar € 905.998 in 2015 is dit een min van € 117.770 (11,5%).

De daling van de horecaomzet ligt grotendeels in een afname van de commerciële verhuringen, zowel in het aantal evenementen als in het aantal bezoekers.

Directe kosten horeca

Inkoop	253.146	262.000	270.497
Exploitiemiddelen	17.446	37.000	17.113
Schoonmaak	19.986	19.000	24.893
	290.577	318.000	312.502

De *Directe kosten horeca* (excl. Personeelskosten) bedragen 32,1% van de omzet, tegen 30,5% in 2014, in de begroting voor 2014 was uitgegaan van 34,0%. Binnen de *Directe kosten horeca* laat de gerealiseerde inkoopkosten in relatie tot de omzet met een percentage van 27,9% een stijging zien in vergelijking met de 26,4% voor 2014 (begroting 2015: 28,0).

De Personeelskosten bedragen 60,6% van de omzet, dit is een (forse) stijging ten opzichte van 2014 (52,0%) en 2013 (52,5%) en dit percentage ligt tevens fors boven de begroting, waarin was uitgegaan van 48% Personeelskosten.

De omzet kwam uit op € 906.000, een daling van € 30.000 (3%) t.o.v. de begroting. De totale kosten bedroegen uiteindelijk € 840.000 ofwel 92,7% van de omzet, zodat het netto-resultaat € 66.000 bedroeg, 7,3% van de omzet. Begroot was een netto resultaat van € 168.000 (18%).

15. Huren

	Realisatie 2015 €	Begroting 2015 €	Realisatie 2014 €
Omzet huren	323.703	356.500	455.638
Kosten huren	-10.155	-38.500	-52.831
	<u>313.548</u>	<u>318.000</u>	<u>402.807</u>
Omzet huren			
Zaalhuur	159.104	185.000	215.731
Faciliteiten	89.727	123.500	171.990
Garderobe	74.872	48.000	67.917
	<u>323.703</u>	<u>356.500</u>	<u>455.638</u>

De Omzet huren over 2014 is met een daling van € 33.000 ten opzichte van de begroting uiteindelijk 9,2% lager dan begroot. Deze daling ligt zowel bij de Zaalhuur als bij de Faciliteiten, bij de Garderobe is een stijging. Naast een daling ten opzichte van de begroting is eveneens een daling ten opzichte van het jaar 2014 zichtbaar, mede door een aantal grotere verhuringen in 2014 (bijv. Wetsus en Museumcongres).

16. Personeelslasten

	Realisatie 2015 €	Begroting 2015 €	Realisatie 2014 €
Lonen en salarissen	1.694.907	1.913.000	1.645.828
Sociale lasten	249.397	-	244.489
Pensioenlasten	141.913	-	147.516
Overige personeelslasten	23.849	108.000	38.055
	<u>2.110.066</u>	<u>2.021.000</u>	<u>2.075.888</u>
Af: doorbelast naar Horeca	-549.254	-449.000	-532.067
	<u>1.560.812</u>	<u>1.572.000</u>	<u>1.543.821</u>
Personeelslasten naar afdeling			
Vaste bezetting	1.360.375	1.572.000	1.382.883
P&O	4.331		6.318
Uitzendbureau	159.488		123.184
Kosten ID-banen	-		-
Subsidie ID-banen	-		-
Garderobe	36.618		31.436
Horeca	549.254	449.000	532.067
	<u>2.110.066</u>	<u>2.021.000</u>	<u>2.075.888</u>

Over 2015 was het gemiddelde aantal fte's 31,5 in vergelijking met 2014 met 31,7 fte's is dit een verdere lichte daling van het aantal vaste medewerkers (2013: 32,5).

Voor zowel de Stichtingsmedewerkers als de medewerkers die vallen onder de CAO Nederlandse Podia is per 1 april 2015 een loonsverhoging doorgevoerd van 1,0%. Daarnaast werden zoals gebruikelijk aan de daarvoor in aanmerking komende medewerkers periodieke verhogingen conform de bepalingen van de CAO toegekend.

De stijging van de personeelslasten in 2014 in vergelijking met vorig jaar wordt, naast de CAO-loonsverhoging voor de vaste medewerkers, vooral verklaard door de inhuur van personeel ter vervanging van vaste krachten.

De overige kosten bestaan onder andere uit kosten van bedrijfskleding, arbodienst, reiskosten w/w, personeelsactiviteiten, afscheids- en jubileumkosten, cursuskosten en dergelijke.

Bezoldiging topfunctionaris

De volgende medewerker valt onder de per 1 januari 2013 ingegane Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke (WNT):

- Naam en functie	Dhr. A.C.H.I Oostvogel (directeur St. Cultureel Centrum De Harmonie)
- Duur dienstverband in 2015	van 1/1 tm 31/12
- Omvang dienstverband in fte	1,0
- Beloning 2015	111.712
- Belastbare onkostenvergoedingen	1.361
- Beloningen betaalbaar op termijn	11.000

De bestuurders van St. Cultureel Centrum De Harmonie zijn onbezoldigd.

17. Huisvesting & Inventarissen

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Afschrijvingen	174.013	423.000	236.368
Onderhoud	414.446	278.000	399.476
Huur gebouw	927.332	932.800	919.061
Overige huisvestingskosten	338.837	367.200	330.339
	1.854.628	2.001.000	1.885.244
Af: Ontvangen doelsubsidies	-1.667.056	-1.660.000	-1.651.459
	187.572	341.000	233.785

Met ingang van 2001 komen vervanging en onderhoud van inventaris ten laste van De Harmonie, overeenkomstig het daarover met de gemeente bereikte onderhandelingsresultaat.

Met ingang van boekjaar 2013 wordt de mutatie in de egaliseringsreserve verwerkt als onderdeel van de resultaatbestemming, omdat mutaties in reserves via de resultaatbestemming dienen te verlopen.

De afschrijvingen zijn gespecificeerd in de staat van activa (bijlage 1).

De overdracht van vervanging en onderhoud van de inventaris heeft geresulteerd in een verhoging van de jaarlijkse subsidie. Naast deze extra, geoordeelde, subsidie is ook van de algemene subsidie een deel bestemd voor afschrijving en onderhoud. Een duidelijk onderscheid tussen investeringen en onderhoud is daardoor niet te maken. De hiermee gemoeide subsidiebedragen zijn derhalve getotaliseerd.

Na een daling van het gasverbruik in 2014 van 18,5% (26.630 m3) is in 2015 een stijging van het gasverbruik te zien van 22,6% (26.554 m3). Deze stijging is niet toe te wijzen aan een specifieke periode van het jaar, maar is over het jaar verdeeld (ter vergelijking: Q1-2015: 64.087 m3 tov Q1-2014: 58.800 m3).

Het verbruik van elektriciteit steeg in 2015 met 13,0% (138.803 kWh) (in 2014 steeg het verbruik ook al met 72.591 kWh) en daarmee komt de electra met twee jaren van stijgend verbruik 11% boven het nivo van 2012.

Onder Diversen zijn o.a. opgenomen de aankleding van het gebouw (bloemen, kerstsfeer e.d.), achter- grondmuziek, nachtveiligheidsdienst, waterschapslasten en vergunningen/leges.

18. Beheer & administratielasten

	Realisatie 2015 €	Begroting 2015 €	Realisatie 2014 €
Bureaunkosten	64.790	86.000	72.938
Accountants- en advieskosten	53.532	36.000	45.426
Bestuurskosten	2.992	5.000	1.406
Representatie voorstellingen	11.636	8.000	7.715
Diverse beheer & administratiekosten	19.020	30.000	25.744
	151.970	165.000	153.229

De totale Beheer&Administratiekosten over 2015 zijn met een lichte daling van € 2.000 nagenoeg gelijk aan vorig jaar. Binnen deze kosten is bij de Accountants- en Advieskosten een stijging zichtbaar van € 8.000, deze stijging wordt vooral verklaard door de gehouden beleidsessies. De Bureaunkosten zijn gedaald met € 8.000, onder de Bureaunkosten vallen naast bankkosten en abonnementen de kosten voor automatisering, drukwerk, kantoor- benodigdheden, portiekosten, kopieerkosten en contributies e.d.

Diverse beheer & administratiekosten

Reis- en verblijfskosten / autokosten	15.015		19.693
Bedrijfschulpverlening/EHBO	4.005		6.051
	19.020	30.000	25.744

De Diverse beheer & administratiekosten zijn met € 6.000 gedaald in vergelijking met vorig jaar, met zowel een daling in de Reis- en verblijfskosten als een daling in de BHV-kosten (trainingen en een opstellen ontruimingsplan).

19. Verkoop & promotielasten

	<u>Realisatie 2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>Realisatie 2014</u>
	€	€	€
Marketingkosten incl. Loyaliteitsprogramma	227.688	230.000	250.555
Af: - Opbrengst Loyaliteitsprogramma	-	-	-
- (Sponsor)bijdragen, advertenties	-32.150	-30.000	-31.500
	<u>195.538</u>	<u>200.000</u>	<u>219.055</u>
Sponsorverplichtingen	-	-	-
	<u>195.538</u>	<u>200.000</u>	<u>219.055</u>

De Marketingkosten hebben betrekking op het ontwerpen, produceren en verspreiden van de brochure, advertenties, affiches, mailingen, onderhoud en aanpassen van de website etc.

De marketingkosten zijn uiteindelijk € 4.500 lager dan begroot en € 23.500 lager dan vorig jaar. Deze daling van de marketingkosten ten opzichte van vorig jaar wordt grotendeels verklaard door de (voorzien) extra uitgaven voor online media campagnes, buitenreclame, radio&televisie-spots, advertenties en randprogrammering in 2014 in combinatie met "cost-control" in 2015.

20. Overige baten & -lasten

	<u>Realisatie 2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>Realisatie 2014</u>
	€	€	€
Afboekingen debiteuren/crediteuren	-8.762		1.039
Kosten/afrekeningen voorgaande jaren	5.378		-3.803
Afrondingsverschillen loonheffing/sv/btw e.d.	1		-423
Afboeking Fries Straat Festival	-43.959		-
Afboeking Freeze	23.495		-
Afboeking Fries Uitburo / Culture Club	-4.654		-
Kasverschillen	176		-460
Afboeking niet-afrekbare BTW	8.412		13.173
Onderhoudskosten	-19.035		-
Verschil emballage	-		86
Div. schades, vermissing garderobe e.d.	302		919
Lezersfeest	-		5.000
Diefstal (2011)	-15.108		-
Fonds Podium Kunst	-		2.750
Diversen	-19.503		-4.455
	<u>-73.257</u>	<u>-</u>	<u>13.825</u>

21. Dotatie Egalisatiereserve

	<u>Realisatie 2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>Realisatie 2014</u>
	€	€	€
Mutatie egalisatiereserves	188.773	-	126.222
	<u>188.773</u>	<u>-</u>	<u>126.222</u>

Met ingang van boekjaar 2013 wordt de mutatie in de egalisatiereserve verwerkt als onderdeel van de resultaatbestemming, omdat mutaties in reserves via de resultaatbestemming dienen te verlopen.

22. Aanvullende gemeentelijke bijdrage in het exploitatieresultaat

	<u>Realisatie 2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>Realisatie 2014</u>
	€	€	€
Aanvullende bijdrage	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

OVERIGE GEGEVENS

Aan het bestuur van
Stichting Cultureel Centrum De Harmonie
Postbus 323
8901 BC LEEUWARDEN

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen geconsolideerde jaarrekening 2015 van Stichting Cultureel Centrum de Harmonie te Leeuwarden gecontroleerd. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening die voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de "Beleidsregels toepassing WNT", inclusief het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor opmaken de geconsolideerde jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte WNT-eisen van financiële rechtmatigheid en van de redelijkheid van de door het bestuur gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de geconsolideerde jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Cultureel Centrum de Harmonie per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de "Beleidsregels toepassing WNT".

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van externe niet-topfunctionarissen

In overeenstemming met de aanvullende beleidsregels van 12 maart 2014, hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de functionarissen zoals genoemd in art. 4.2 lid 2 letter c WNT (externe niet-topfunctionarissen).

Drachten, 15 juni 2016

Bentacera Registeraccountants B.V.
was getekend

T.A. Schurer RA

2 VERWERKING VAN HET RESULTAAT OVER 2015

De jaarrekening 2015 wordt vastgesteld in de eerstvolgende vergadering van het bestuur gehouden na afgifte van de controleverklaring. Vooruitlopend op deze vergadering wordt voorgesteld om het resultaat als volgt te bestemmen:

Voorstel tot bestemming van het resultaat over boekjaar 2015

De directie stelt aan het bestuur voor het resultaat over 2015 als volgt te bestemmen:

Dotatie egalisatiereserve	€ -188.773,00
Onttrekking aan bestemmingsreserves	€ -
Aanvullende gemeentelijke bijdrage in het exploitatieresultaat	€ -
Dotatie algemene reserve	€ -4.007,00

Dit bestemmingsvoorstel is in de jaarrekening 2015, verwerkt.

Er hebben zich na balansdatum 31 december 2015 geen gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op het resultaat 2015 en de vermogenspositie per 31 december 2015.

Ondertekening

Leeuwarden,2016

Vastgesteld door het bestuur d.d.2016

Mr. A.C.H.I. Oostvogel
Directeur

BIJLAGEN

STAAT VAN ACTIVA 2015

BIJLAGE 1.

Omschrijving	Jaar van aanschaf	Afschrijvings- percentage	Stand 31-12-2014			Mutaties 2015			Stand 31-12-2015		
			Investeringsen	Afschrijvingen	Boekwaarde	Investeringsen	Afschrijvingen	Boekwaarde	Investeringsen	Afschrijvingen	Boekwaarde
Investeringsen											
Inrichting/inventaris	2004	12,5	211.590,78	211.590,78	0,00	0,00	0,00	0,00	211.590,78	211.590,78	0,00
Huissijl	2004	10,0	27.179,89	27.179,89	0,00	0,00	0,00	0,00	27.179,89	27.179,89	0,00
Inrichting/inventaris	2005	12,5	118.687,36	118.687,36	0,00	0,00	0,00	0,00	118.687,36	118.687,36	0,00
Horeca - BV	2005	12,5	16.093,00	16.093,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.093,00	16.093,00	0,00
Inrichting/inventaris	2006	12,5	119.620,65	119.620,65	0,00	0,00	0,00	0,00	119.620,65	119.620,65	0,00
Inrichting zalen en foyers	2006	12,5	505.335,40	505.335,40	0,00	0,00	0,00	0,00	505.335,40	505.335,40	0,00
Horeca - BV	2006	12,5	5.207,65	5.207,65	0,00	0,00	0,00	0,00	5.207,65	5.207,65	0,00
Inrichting/inventaris	2007	12,5	207.774,57	194.789,57	12.985,00	0,00	12.985,00	0,00	207.774,57	207.774,57	0,00
Inrichting zalen en foyers	2007	12,5	368.263,32	345.247,32	23.016,00	0,00	23.016,00	0,00	368.263,32	368.263,32	0,00
Inrichting/inventaris	2008	12,5	97.198,42	78.973,42	18.225,00	0,00	12.150,00	0,00	97.198,42	91.123,42	6.075,00
Inrichting zalen en foyers	2008	12,5	118.924,63	96.625,63	22.299,00	0,00	14.866,00	0,00	118.924,63	111.491,63	7.433,00
Inrichting/inventaris	2009	12,5	51.975,40	35.735,40	16.240,00	0,00	6.496,00	0,00	51.975,40	42.231,40	9.744,00
Automatisering	2009	33,3	7.941,50	7.941,50	0,00	0,00	0,00	0,00	7.941,50	7.941,50	0,00
Inrichting zalen en foyers	2009	12,5	5.437,30	3.737,30	1.700,00	0,00	680,00	0,00	5.437,30	4.417,30	1.020,00
Investeringsen 3 jaar	2010	33,3	25.396,82	25.396,82	0,00	0,00	0,00	0,00	25.396,82	25.396,82	0,00
Investeringsen 8 jaar	2010	12,5	36.517,08	20.536,08	15.981,00	0,00	4.566,00	0,00	36.517,08	25.102,08	11.415,00
Investeringsen 12 jaar	2010	8,3	31.506,08	11.826,08	19.680,00	0,00	2.624,00	0,00	31.506,08	14.450,08	17.056,00
Investeringsen 3 jaar	2011	33,3	16.484,44	16.484,44	0,00	0,00	0,00	0,00	16.484,44	16.484,44	0,00
Investeringsen 8 jaar	2011	12,5	84.659,71	37.067,71	47.592,00	0,00	10.576,00	0,00	84.659,71	47.643,71	37.016,00
Investeringsen 12 jaar	2011	8,3	390.226,65	113.840,65	276.386,00	0,00	32.516,00	0,00	390.226,65	146.356,65	243.870,00
Investeringsen 3 jaar	2012	33,3	3.938,76	3.282,76	656,00	0,00	656,00	0,00	3.938,76	3.938,76	0,00
Investeringsen 8 jaar	2012	12,5	32.635,39	10.228,39	22.407,00	0,00	4.074,00	0,00	32.635,39	14.302,39	18.333,00
Investeringsen 12 jaar	2012	8,3	47.049,50	9.809,50	37.240,00	0,00	3.920,00	0,00	47.049,50	13.729,50	33.320,00
Investeringsen 3 jaar	2013	33,3	18.866,12	9.437,12	9.429,00	0,00	6.286,00	0,00	18.866,12	15.723,12	3.143,00
Investeringsen 8 jaar	2013	12,5	56.812,10	10.701,10	46.111,00	0,00	7.094,00	0,00	56.812,10	17.795,10	39.017,00
Investeringsen 12 jaar	2013	8,3	68.549,94	8.594,94	59.955,00	0,00	5.710,00	0,00	68.549,94	14.304,94	54.245,00
Investeringsen 3 jaar	2014	33,3	31.355,20	5.235,20	26.120,00	0,00	10.448,00	0,00	31.355,20	15.683,20	15.672,00
Investeringsen 8 jaar	2014	12,5	38.695,97	2.455,97	36.240,00	0,00	4.832,00	0,00	38.695,97	7.287,97	31.408,00
Investeringsen 12 jaar	2014	8,3	7.422,60	315,60	7.107,00	0,00	618,00	0,00	7.422,60	933,60	6.489,00
Investeringsen 3 jaar	2015	33,3	0,00	0,00	0,00	39.175,25	6.550,25	0,00	39.175,25	6.550,25	32.625,00
Investeringsen 8 jaar	2015	12,5	0,00	0,00	0,00	46.562,20	2.927,20	0,00	46.562,20	2.927,20	43.635,00
Investeringsen 12 jaar	2015	8,3	0,00	0,00	0,00	10.060,00	423,00	0,00	10.060,00	423,00	9.637,00
Totaal			2.751.346,23	2.051.977,23	699.369,00	95.797,45	174.013,45	621.153,00	2.847.143,68	2.225.990,68	621.153,00

BIJLAGE 2.**INVESTERINGEN 2015**

Aannemerswerk	6.960,00
Beveiligingsinstallaties	-
Stoffeerderswerk	3.374,62
Loodgieterswerk	-
Inventaris horeca	19.556,60
Inventaris - inrichting	2.385,00
Toneelverlichting en -techniek	-
Videotechniek	329,75
Dimmers/lichtstuurapparatuur	-
Toneeltechniek	11.597,80
Audiotechniek	4.309,48
Automatisering kantoor	47.284,20
Totaal investeringen	<u>95.797,45</u>

BEZOEKCIJFERS 2015

	Culturele evenementen				Commerciële evenementen				Totaal aantal evenementen			
	Aantal evenementen		Aantal bezoekers		Aantal evenementen		Aantal bezoekers		Aantal evenementen		Aantal bezoekers	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
januari	50	57	8.645	11.705	31	24	5.309	5.752	81	81	13.954	17.457
februari	46	58	10.383	14.552	30	26	1.849	1.518	76	84	12.232	16.070
maart	85	71	17.539	17.180	46	35	4.712	3.142	131	106	22.251	20.322
april	51	64	9.848	13.292	31	32	3.235	2.025	82	96	13.083	15.317
mei	36	28	9.089	6.098	47	25	6.620	4.790	83	53	15.709	10.888
juni	9	3	2.424	2.194	34	28	9.492	5.657	43	31	11.916	7.851
juli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
augustus	0	0	0	0	7	7	2.265	3.257	7	7	2.265	3.257
september	30	26	9.960	6.857	21	39	6.604	5.690	51	65	16.564	12.547
oktober	57	82	19.691	16.960	42	44	5.114	4.826	99	126	24.805	21.786
november	57	58	13.043	18.807	26	62	26.473	24.189	83	120	39.516	42.996
december	50	56	14.246	10.212	27	34	5.876	4.903	77	90	20.122	15.115
	471	503	114.868	117.857	342	356	77.549	65.749	813	859	192.417	183.606

Onder de culturele evenementen zijn niet alleen de reguliere, eigen voorstellingen opgenomen, maar ook andere culturele activiteiten, zoals concerten van het Noord Nederlands Orkest en Hothouse Redbad, inleidingen, cursussen en (gratis) lunchconcerten.